

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 4PP/27/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8124010644
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Juraj Fujeřík
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2024:8124010644.1

Uznesenie

5 4PP/27/2024

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Jurajom Fujeříkom na verejnom zasadnutí konanom dňa 20.06.2024, o návrhu odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v Poprade – Spišskej Sobote, trvale bytom C., D. E. XXX/XX, toho času v ÚVV a ÚVTOS Prešov, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, takto

rozhodol:

5 4PP/27/2024

Podľa § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona žiadosť odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v Poprade – Spišskej Sobote, trvale bytom C., D. E. XXX/XX, toho času ÚVTOS Prešov o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody v trvaní 16 (šestnásť) mesiacov, uloženého mu Trestným rozkazom Mestského súdu Bratislava I. sp. zn. 0T/343/2023, zo dňa 8.9.2023 právoplatným dňa 8.9.2023 z a m i e t a .

odôvodnenie:

4 4PP/27/2024

Dňa 29.04.2024 bol tunajšiemu súdu doručený návrh ods. A. B. na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý odsúdený odôvodnil tým, že mu uplynula polovica trestu odňatia slobody. Po prepustení z výkonu trestu sa chce hneď zamestnať. Hlavne nechce ďalej páchať trestnú činnosť.

Na prejednanie tohto návrhu súd v zmysle § 415 ods. 1 Trestného poriadku nariadil na deň 20.06.2024 verejné zasadnutie, na ktorom v rámci dokazovania vykonal výsluch odsúdeného a oboznámil obsah listinných dôkazov, vrátane pripojených súvisiacich spisov.

Odsúdený A. B. vo svojej výpovedi uviedol, že ľutuje krádež vína, svoje si odsedel a chce sa zaradiť do riadneho života. Ďalej vo veci odmietol vypovedať.

Z hodnotenia odsúdeného vypracovaného riaditeľom Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Prešov zo dňa 06.05.2024 vyplýva, že odsúdený je rozvedený, otec dvoch dospelých detí, pred nástupom do výkonu trestu nezamestnaný, predtým pracoval ako predavač – pokladník. V minulosti bol štyrikrát súdne trestaný, aktuálne je tretíkrát vo výkone trestu. Odsúdený nastúpil do výkonu trestu predvedením zo slobody dňa 08.09.2023 do Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Bratislava. Zo záznamov v pedagogickej dokumentácii vyplýva, že správanie a vystupovanie bolo na požadovanej úrovni, príkazy a nariadenia príslušníkov plnil a rešpektoval bez výhrad. Vo voľnom čase sa venoval čítaniu kníh a počúvaniu ústavného rádia. Kontakt s blízkymi

nadviazal formou korešpondencie. Disciplinárne odmenený, ani disciplinárne potrestaný nebol. Od 27.09.2023 vykonáva trest odňatia slobody v oddelení výkonu trestu s miestom výkonu služby v F. Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Prešov. Počas pobytu v nástupnom oddiele neboli zaznamenané adaptačné problémy. Na základe predloženého návrhu psychológom a rozhodnutím riaditeľa ústavu bol umiestnený do oddielu špecializovaného zaobchádzania vzhľadom na osobnostné prejavy odsúdeného. V oddiele špecializovaného zaobchádzania sa nachádza doposiaľ. Počas priebehu výkonu trestu svoje osobné veci udržiava v čistote, tiež dbá o svoj zovňajšok. Trestnú činnosť od začiatku priznáva. Čas vo výkone trestu trávi riešením krížoviek, osemsmeroviek, sleduje televízne vysielanie, najradšej sa však venuje športovým aktivitám – šípky, futbal, posilňovanie a čítanie kníh a časopisov. Je prítomný na prednáškach a besedách s rôznou spoločenskou témou, témou závislosti, zdravia, legislatívnej a sociálnej osvety formou komunitných stretnutí. Odsúdený nie je a ani nebol v oddiele špecializovaného zaobchádzania zaradený do pracovného procesu z dôvodu nedostatku vhodných pracovných príležitostí a možností. Táto časť programu zaobchádzania je suplovaná ergoterapeutickou činnosťou v rámci oddielových aktivít – spoločné varenie, vykonávanie oddielovej služby, ktorú vykonáva od príchodu do oddielu bez nedostatkov, upratovanie izby, estetizácia spoločných priestorov počas sviatkov, tiež práca v rámci záhradkárskoho krúžku – práca na políčku. V rámci plnenia cieľov ochranného programu zaobchádzania je členom dvoch diskusných skupín – diskusná skupiny zameraná na rozvoj kognitívnych funkcií Feuersteinova metóda učenia, resp. Feuersteinova metóda inštrumentálneho obohacovania a špeciálnopedagogickej diskusnej skupiny, kde sa riešia témy ako emocionálna regulácia, sociálne zručnosti a komunikácia "Čítanie a rozhovory". Extramurálna oblasť je realizovaná občasou korešpondenciou s otcom A. B.. Počas výkonu trestu nebol disciplinárne odmenený a ani mu nebol uložený disciplinárny trest. Resocializačná prognóza je u odsúdeného podľa nástroja hodnotenia rizika recidívy trestnej činnosti CRA menej priaznivá. Riziko recidívy trestnej činnosti je stredné. Odsúdený podľa názoru riaditeľa ústavu preukazuje splnenie podmienok na podmienené prepustenie z výkonu trestu, pričom lehota na podmienené prepustenie je aktuálne u odsúdeného dodržaná. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti riaditeľ ústavu odporučil podmienené prepustenie odsúdeného s určením primeranej skúšobnej doby a nariadením probačného dohľadu. Vzhľadom na identifikáciu rizikových faktorov, ktoré boli primárnou príčinou vedúcou k spáchaniu trestnej činnosti, riaditeľ ústavu odporučil uložiť obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov počas plynutia skúšobnej doby odsúdeného, ako aj povinnosť zamestnať sa v skúšobnej dobe alebo uchádzať sa preukázateľne o zamestnanie. Riaditeľ ústavu sa zároveň pripojil k žiadosti odsúdeného o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Zo skráteného výpisu karty klienta – odsúdeného vyplýva, že A. B. v súčasnej dobe vykonáva trest odňatia slobody v trvaní 16 mesiacov v minimálnom stupni stráženia, ktorý mu bol uložený Mestským súdom Bratislava I v konaní pod sp. zn. 0T 343/2023, pri ktorom je predpokladaný koniec trestu 06.01.2025 a polovica trestu mu uplynula dňa 06.05.2024.

Z lustrácie Generálnej prokuratúry SR vyplýva, že voči odsúdenému A. B. sa v súčasnej dobe nevedú žiadne neskončené trestné konania a všetky záznamy uvedené v tejto lustrácii sú zachytené v odpise z Registra trestov SR odsúdeného.

Z odpisu Registra trestov SR generovanému elektronicky ku dňu 24.05.2024 vyplýva, že odsúdený A. B. bol doposiaľ 5 krát súdne trestaný, z toho v prípade troch odsúdení mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, resp. pôvodne uložený trest odňatia slobody s podmieneným odkladom mu bol nariadený. Z výkonu trestu odňatia slobody v prípade jeho prvého odsúdenia bol 17.12.2008 podmienené prepustený a následne bol podmienené prepustený aj z výkonu trestu uloženom mu v konaní vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 6T 178/2010 a to v konaní pod sp. zn. 4PP 97/2011.

Súd pripojil a na verejnom zasadnutí v rámci dokazovania oboznámil podstatný obsah spisu vedeného na Mestskom súde Bratislava I pod sp. zn. 0T 343/2023, z ktorého vyplýva, že trestným rozkazom zo dňa 08.09.2023, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 08.09.2023 súd uznal obvineného A. B. za vinného zo skutku, ktorý súd právne kvalifikoval ako prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. g), ods. 2 písm. b) Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. b) Trestného zákona a uložil mu úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 16 mesiacov so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Následne bol výkon tohto trestu aj nariadený.

Z pripojeného spisu bývalého Okresného súdu Košice I sp. zn. 4PP 97/2011, ktorý súd na verejnom zasadnutí v rámci dokazovania oboznámil vyplýva, že uznesením zo dňa 21.12.2011, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 21.12.2011 súd odsúdeného A. B. podmiennečne prepustil z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu trestným rozkazom Okresného súdu Poprad, sp. zn. 6T 178/2010 zo dňa 16.12.2010 vo výmere 1 roka a určil mu skúšobnú dobu v trvaní dvoch rokov. Uznesením zo dňa 20.03.2014, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 20.03.2014 súd vyslovil, že dosúdený sa v tejto skúšobnej dobe podmiennečne prepustenia osvedčil.

Podľa § 415 ods. 1, 3, 4 Trestného poriadku, o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmiennečné prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka a ak ide o odsúdeného na dvadsaťpäť rokov alebo na doživotie, po uplynutí troch rokov od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne. Ak podmiennečné prepustenie navrhne riaditeľ ústavu na výkon väzby alebo riaditeľ ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom odsúdený vykonáva trest, alebo sa k takému návrhu pripojí, môže rozhodnutie o tom, že odsúdený sa podmiennečne prepúšťa, urobiť so súhlasom prokurátora aj predseda senátu. O návrhu podľa odsekov 1 až 3 rozhodne súd najneskôr do 60 dní od jeho doručenia.

Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona, súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona, pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 68 ods. 5 Trestného zákona opätovné podmiennečné prepustenie z výkonu toho istého trestu nie je možné.

Súd predovšetkým preskúmal splnenie formálnych podmienok na podmiennečné prepustenie odsúdeného A. B. z výkonu trestu odňatia slobody a zistil, že odsúdený tieto podmienky spĺňa, keďže polovica trestu odňatia slobody uložená mu za prečin uplynula dňa 06.05.2024, čo vyplýva nielen zo skráteného výpisu klienta – odsúdeného A. B., ktorú predložil ÚVTOS Prešov ale tento údaj korešponduje s obsahom spisu vedeného na Mestskom súde Bratislava I pod sp. zn. 0T 343/2023.

Zákonným predpokladom podmiennečného prepustenia odsúdeného, okrem splnenia formálnych kritérií, ktorým je uplynutie požadovanej dĺžky výkonu trestu v závislosti od závažnosti trestného činu, je posúdenie, či odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Splnenie tejto materiálnej podmienky sa tiež (okrem iných) viaže na správanie odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody a jej plnenie preukazuje príslušný ústav na výkon trestu v hodnotení odsúdeného. V danom prípade je nevyhnutné uviesť, že odsúdený v priebehu výkonu trestu neporušoval pravidlá a normy, ktoré sú pre výkon trestu stanovené a z jeho hodnotenia vyplýva bezproblémový výkon trestu, o čom svedčí aj to, že nebol nielen disciplinárne potrestaný ale neboli zaznamenané ani žiadne iné nedostatky v jeho právaní.

Druhou kumulatívnou materiálnou podmienkou potrebnou na posúdenie, či odsúdený splnil podmienky na podmiennečné prepustenie je možné očakávanie, že v budúcnosti povedie riadny život. V tejto súvislosti súd poukazuje na nasledovné rozhodnutia súdov:

„Polepšenie je vývojový proces vnútornej premeny páchatelovej osobnosti, ktorý sa navonok prejavuje v jeho správaní. Dobré správanie odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody však samé osebe automaticky neznamená, že sa odsúdený polepšil, pretože môže byť aj len prejavom vonkajšej adaptácie odsúdeného na prostredie väznice, nie o náznak skutočných zmien osobnosti odsúdeného. Dosiahnutý stupeň nápravy je preto potrebné posudzovať nielen podľa správania sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody, ale je nutné skúmať, či sa odsúdený zbavil záporných vlastností, charakterových čŕt, sklonov a zlých návykov, ktoré ho viedli k spáchaniu trestného činu, za ktorý bol odsúdený, alebo ktoré okrem ostatných príčin aspoň prispeli k jeho rozhodnutiu trestný čin spáchať“ (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4UrtoS/7/2020 z 19.11.2020).

Judikatúra týkajúca sa hodnotenia materiálnych podmienok podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody bola naposledy zhrnutá v náleze Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 36/2022 z 24.05.2022. „Ústavný súd nespochybňuje, že trestná minulosť je relevantným faktorom pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení odsúdeného. Avšak predpoklad vedenia riadneho života v budúcnosti nemôže byť založený predovšetkým, či dokonca výlučne na trestnej minulosti konkrétneho jednotlivca. Je potrebné zohľadniť ďalšie aktuálne poznatky o osobe odsúdeného, stav jeho nápravy i prostredie, v ktorom by sa ocitol po prípadnom podmiennečnom prepustení na slobodu, ako aj zaoberať sa okolnosťami spáchania trestnej činnosti s ohľadom na mieru prekonania subjektívnych príčin tejto trestnej činnosti na strane odsúdeného. Trestnú minulosť nemožno hodnotiť formalisticky – koľkokrát bol jednotliviec odsúdený, koľkokrát vykonával nepodmiennečný trest odňatia slobody či koľkokrát porušil podmienky podmiennečného prepustenia. Je potrebné zvážiť, pred akou dlhou dobou a z akých dôvodov došlo k spáchaniu predchádzajúcich trestných činov a či možno od odsúdeného na základe jeho aktuálneho výkonu trestu očakávať, že povedenie riadny život“.

Podľa nej zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie bol odsúdený automaticky podmiennečne prepustený po uplynutí stanovenej doby bez zreteľa na účel trestu. Je potrebné vziať do úvahy i samotný účel trestu, ktorý obsahuje viac komponentov, ku ktorým súdy pri svojom rozhodovaní musia prihliadať. Podstatou ich úvah je potom v konečnom dôsledku dôvodnosť predpokladu, že odsúdený povedie v budúcnosti i na slobode riadny život s minimalizáciou rizika jeho recidívy (IV. ÚS 85/2011, IV. ÚS 321/2013). Zmyslom podmiennečného prepustenia teda nie je odmeniť odsúdeného za dobré správanie vo výkone trestu – nejde o dobrodenie pre odsúdeného, a nemôže tak byť ani paušálne vylúčené u niektorých kategórií odsúdených, napr. recidivistov, ako špecifické sprísnenie trestného postihu. Nariadenie podmiennečného prepustenia z výkonu trestu je namieste vtedy, ak už k náprave, resp. k dosiahnutiu účelu trestu ďalší pobyt odsúdeného vo výkone trestu nie je nutný, pričom možno vzhľadom na všetky relevantné okolnosti predpokladať, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život, čo ale v tomto prípade splnené nie je. Súd poukazuje na trestnú minulosť odsúdeného, ktorá je relevantným faktorom pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení odsúdeného. Aj keď predpoklad vedenia riadneho života v budúcnosti nemôže byť založený predovšetkým, či dokonca výlučne na trestnej minulosti konkrétneho jednotlivca, je ale potrebné zdôrazniť, že A. B. bol celkovo 5 krát súdne trestaný a je teda zrejme, že dodržiavanie noriem spoločnosti nebolo v minulosti jeho prioritou. Odsúdený mal dostatok času a priestoru už pri prvom podmiennečnom prepustení ako aj v ďalšom priebehu svojho života preukázať, že chce žiť slušným životom. To ale v minulosti nevyužil a nie je podľa presvedčenia súdu predpoklad, že sa tak stane aj v budúcnosti. Odsúdený bol dvakrát podmiennečne prepustený, pričom hneď po osvedčení sa v prípade jeho prvého podmiennečného prepustenia dňa 18.06.2010, už bol v konaní na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 6T 178/2010 trestným rozkazom zo dňa 23.05.2011 uznaný za vinného z ďalšieho trestného činu, za spáchanie ktorého mu bol uložený znova nepodmiennečný trest odňatia slobody, z ktorého bol opätovne v konaní na bývalom Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 4PP 97/2011 podmiennečne prepustený, a hoci sa osvedčil dňa 11.04.2014, opätovne bol v konaní vedenom na bývalom Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 0T 117/2017 trestným rozkazom zo dňa 22.03.2017 uznaný za vinného z úmyselného trestného činu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. c) Trestného zákona a následne bol opätovne dvakrát súdne trestaný za tento istý trestný čin, teda sa v jeho prípade jedná o špeciálneho recidivistu, u ktorého ani opakované výkony trestov odňatia slobody nevedli ku korekcii jeho správania a ani predchádzajúce podmiennečné prepustenia nemali na jeho

správanie spoločnosťou želaný korigujúci efekt. Neexistuje pritom žiadna skutočnosť, ktorú by súd mohol hodnotiť v tom smere, že by sa niečo na jeho doterajšom správaní zmenilo a že možno od neho očakávať, že povedie v budúcnosti riadny život. Dôkazom o ignorácii rozhodnutí súdov je aj jeho posledné odsúdenie, kde bol uznaný za vinného z marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. b) Trestného zákona, kedy nerešpektoval predchádzajúce rozhodnutie súdu o zákaze pobytu. Z jeho konečného návrhu predneseného na verejnom zasadnutí vyplýva, že svoje odsúdenia bagatelizuje, svoje právanie racionalizuje a ani po výkone tejto časti trestu si neuvedomuje závažnosť svojho konania. Preto hoci trestnú minulosť nemožno hodnotiť formalisticky – koľkokrát bol jednotliviec odsúdený, koľkokrát vykonával nepodmienečný trest odňatia slobody, či koľkokrát porušil podmienky podmieneného prepustenia, jeho podmienené prepustenia a následné odsúdenia dávajú súdu pri komplexnom hodnotení odsúdeného možnosť urobiť záver odlišný od záveru riaditeľa ústavu uvedeného v jeho hodnotení o strednom recidívy, pretože na tento záver nie je vzhľadom na osobu odsúdeného žiaden dôvod a riziko recidívy pri komplexnom posúdení osoby odsúdeného súd považuje za tak vysoké, že znemožňuje pozitívne rozhodnutie o jeho žiadosti pre nesplnenie materiálnych podmienok na podmienené prepustenie uvedených v § 66 ods. 1 Trestného zákona.

Preto súd návrh odsúdeného zamietol a rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

2

4PP/27/2024

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť do 3 pracovných dní odo dňa jeho oznámenia na Krajský súd v Prešove cestou tunajšieho súdu. Sťažnosť má odkladný účinok.